

крб. 91? коп. Обслуговували богодільню лікар і фельдшер земської лікарні безкоштовно.

Упродовж довгих років ця славетна людина була забута, не було спогадів про славетний рід конотопських козаків Парпур. Хутір Парпурівка, родове гніздо нашого земляка, нині злився з с. Коханівка і складається з трьох хат. На старовинному кладовищі в с. Коханівка, на території колишньої сільської церкви, знаходиться плита з білого італійського мармуру з надписом: "Лікар Парпура" і вказано роки життя, як спомин, що нащадки Парпури теж були лікарями. У книгу "Білий колір - життєдайний" про розвиток медицини Конотопщини, яка була видана в 2001 році, М. Й. Парпурі присвячено розділ. Єдина будівля, яка залишилася в наш час, збудована на його кошти, - пологовий будинок по вул. Лазаревського, - на якому в 2003 р., з нагоди 130-ї річниці будівлі, було встановлено Пам'ятну дошку, присвячену М. Й. Парпурі.

МАТВІЄНКО А. А.

ПО СЕЙМУ ДО ЄВРОПИ

У 60-ті роки минулого століття в бібліотеці ім. В. І. Вернадського (у ті часи бібліотека АН УРСР) серед переліку літератури у каталозі знаходилося видання 1833 р. під назвою "Проект приведения реки Сейм в судоходное состояние", складений надвірним радником Михайлом Пузановим. Ця розвідка давала можливість ознайомитися з думкою громадськості початку ХІХ ст. на існуючу тоді гостру проблему - швидкого транспортування хліба з центральних губерній Росії до морських портів.

Автор проекту в пошуках зацікавлених осіб звернувся у вступному слові до дворян Курської губернії. Розвиток мануфактури та турбота про швидкий і зручний вивіз хліба з Курської губернії примушували власників цього збіжжя шукати дешевих та зручних шляхів сполучення для транспортування його до місця продажу, тобто до ярмарок у Росії чи за кордон, а отже, і до морських портів. Одним з найвигідніших шляхів сполучення вважалися річки, адже на той час залізниць ще не було. Ось так, мабуть, і народився "Проект приведения реки Сейм в судоходное состояние".

З'являються й перші потенційні спонсори. Зокрема, 5 серпня 1832 р. цар Микола І пише міністрові фінансів: "...Я определяю от себя пятьдесят тысяч рублей, и таковую же сумму от любезнейшей супруги моей (Александры Федоровны - авт.) и повелеваю вам сии сто тысяч рублей отпустить из сумм по вашему назначению; в случае же недостатка сих денег предоставит Дворянству (возможность - авт.) пополнить оный сбором, сколько нужно будет, из добровольного пожертвования, предположенного им на сей предмет еще в 1825 году...".

Для довідки зазначимо, що р. Сейм має протяжність 696 км, починається в Белгородській області РФ. Вона протікає територією Курської області Росії,

а також територією Сумської та Чернігівської областей України.

Перші спроби судноплавства по річці Сейм губляться в п'ятьмі віків. Та із справ кінця ХУІ та поч. ХУІІІ ст., що зберігалися в архіві Курської губернської канцелярії, відомо, що губернатор Курської губернії Зубов докладав чимало зусиль для відкриття судноплавства не лише по р. Сейм. Адже басейни річок Сейму, Десни, Дніпра пов'язані між собою. На території Чернігівської області Сейм впадає в Десну, а остання в Дніпро, за гирлом якого відкриваються відомі торговельні морські порти, зокрема Одеса, Херсон та ін.

Та все ж зазначимо, що всі свої дії та сподівання автор проекту покладав фактично на повені, тобто на весняне розлиття річкових вод. Але такі сподівання не завжди могли мати успіх, бо, з одного боку, не кожного року могла бути велика весняна повінь, а з іншого - під час повені завжди важко шукати русло, а неприємності, пов'язані з можливим потраплянням корабля на міліну, були занадто відчутними. Зрештою, досить ризиковано було плавати й над греблями.

Однак у 1788-1789 рр. купцем Гековим було спущено по Сейму декілька барж. Але невдало.

У 1816 р. було відряджено підполковника Матушинського для нівелювання р. Сейм, а також, як того вимагав цивільний губернатор, для підготовки й надання відомостей про млини на річках Тускор, Сван, Псел та Сейм та пропозиції зі спорудження нових.

1817 р. курські купці Максим Сиромятников та Микола Єфанов, незважаючи на невдалі спроби купця Гекова, вирушили під час повені з Курська на трьох баржах з вантажем на 40 тис. крб. і, незважаючи на всі перелічені небезпеки, через два місяці допливли до Херсона, де продали свій товар, за їхнім свідченням, з пристойним прибутком.

У 1823 р. справа судноплавства по р. Сейм набуває нових обертів: головний задум проекту полягав у тому, щоб, ізолювавши річки Тускор, Псел та Свану, звернути всю увагу на річку Сейм, залишаючи млини в тому стані, у якому вони існували на той час. Зробити на березі, поблизу всіх гребель, біля загат та млинів, так звані ялові скрині (шлюзи), з невеликими особливої конструкції каналами. Початковим портом при навігації автор проекту (кн. Борятинський - авт.) обирає Курськ. Млини він пропонує не знищувати, а, навпаки, обіцяє їм всілякий розвиток та успіх, бо млини потрібні й поміщикам-володарям, і селянам.

Слушними є зауваження автора проекту, що стосуються впливу на економічний розвиток держави таких явищ, як війни та інші екстремальні події: "Внезапные вторжения иностранных войск в пределы государства, к несчастию, слишком часто повсеместно встречаемые ныне, увеличивают еще более важность таковых средств (мероприятий - авт.). Нашествие Батгья, Корсиканца (Наполеона - авт.), вторжение Персиан (Кавказские войны - авт.), возмущение народа, благодетельствованного Благословенными Монархами России, суть такие события, которые никогда не перестанут свидетельствовать в подтверждение того" (важливості цього проекту - авт.).

Свою пояснювальну записку автор проекту закінчив словами: "Сим оканчиваю я изложение вигод осуществления проекта моего; я мог бы сказать

еще многое; но смею думать, что и сказанного слишком довольно: помещики, промышленники, земледельцы, все живо почувствуют благотворное влияние возвышения цен на произведения (произведенное зерно - авт.); труд каждого из них получит справедливую награду, капитал в обороте утроит и учетверит проценты; имения получат большую ценность.

Обогащаясь сама, Курская губерния в то же время будет способствовать обогащению и благоденствию других губерний: цены хлеба в одной скоро уравниваются с ценами одной в бесплодных местах. Сколько одна губерния выиграет продажей, столько другая выиграет покупкой, и Правительство, получая справно государственные подати в Курске, в то же время увидит свободный взнос одной и в беднейших губерниях, с которыми Курская будет в сношении; благотворное влияние судоходства отразится даже и на соседственные с нею, Орловскую и Воронежскую. Леса Брянские, Карачевские и прочие, по Десне лежащие, получают справедливую цену. Так всегда были, есть и будут водяные пути главнейшими источниками богатства и благоденствия народов.

И сколь счастливо то государство, как должны блаженствовать те области, где за 25-ть тысяч серебряных рублей можно соединить пространства нескольких тысяч верст и обеспечивать продовольствие миллионов людей!"

РУБАН В. В.

ГЕРОЙ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ДЕСАНТНИК ІВАН ПІДКОПАЙ

Іван Якович Підкопай народився 1919 року в селищі Безлюдівка Харківського району в селянській сім'ї. Закінчив сім класів у рідному селі. Працював спочатку в колгоспі, потім слюсарем у Харківському холодильному центрі. 1939 року призваний на дійсну військову службу. Війну розпочав сержантом у складі 6-ї повітрянодесантної бригади під Києвом. Уже в першому бою 7 серпня Підкопай врятував тяжко пораненого командира роти лейтенанта Горбушка, витягнувши його з поля бою й передавши санітарам. Природжений розвідник сержант Підкопай під час боїв на річці Сейм неодноразово ходив у розвідку в район сіл Мутин і Камінь. Він проявив себе хоробрим воїном в селі Слобода під час прориву 6-ї повітрянодесантної бригади з оточення.

За мужність, відвагу, солдатську винахідливість йому присвоєно офіцерське звання. Він став спочатку командиром взводу, а потім командиром роти автоматників 39-го гвардійського стрілецького полку 13-ї гвардійської стрілецької дивізії.

Ветерани дивізії розповідали автору, що капітан Підкопай був єдиним командиром роти, що мав право вибору бійців, коли прибувало нове поповнення.